

**ZALANIA I PODTOPIENIA – NIEZBĘDNE INFORMACJE GŁÓWNEGO INSPEKTORA
SANITARNEGO (www.gis.gov.pl)**

**BEZPIECZEŃSTWO
ŻYWNOŚCI**

Artykuły spożywcze pozostawione lub przechowywane w miejscach objętych powodzią są narażone na zniszczenie, zanieczyszczenie lub zepsucie. Dlatego przed spożyciem należy je dokładnie sprawdzać.

Żywność zepsuta, zanieczyszczona lub spleśniała jest szkodliwa dla zdrowia. Spożywanie jej może być przyczyną chorób, zatruc a nawet śmierci.

Nie jedz produktów, które:

- zostały zalane lub zawilgocone a nie są hermetycznie opakowane, jeśli nawet nie wykazują oznak zepsucia;
- mają zmieniony zapach, barwę, smak, konsystencję;
- mają widoczną pleśń lub zapach spleśniały, stęchły;
- są w widoczny sposób zanieczyszczone lub posiadają obcy lub chemiczny zapach;
- są w opakowaniach pozbawionych etykiet, i nie jest znany ich skład i termin przydatności do spożycia (mogą być mylnie uznane za żywność, np. trujące oleje mineralne, zaprawione zboża siewne itp.);
- znajdowały się w miejscach brudnych – w chlewach, oborach, kurnikach itp. lub były narażone na zanieczyszczenia fekalne;
- są w puszkach o wydętych wieczkach (zbombażowane konserwy);
- zwróć szczególną uwagę na środki spożywcze podawane dzieciom i osobom starszym.

Nie jedz artykułów żywnościowych niewiadomego pochodzenia – mogą być szkodliwe. Nie jedz warzyw i owoców pochodzących z terenów zalanych. Nie spożywaj mięsa niewiadomego pochodzenia, które nie było badane oraz jego przetworów. Nawet gotowanie i smażenie takiego produktu nie chroni przed zachorowaniem.

Posiadaną żywność chroń przed zepsuciem i zanieczyszczeniem, w tym celu:

- jeżeli to możliwe, produkty nietrwałe jak: mięso, wędliny, ryby, mleko i jego przetwory, a także tłuszcze i gotowe potrawy itp. przechowuj jak najkrócej w możliwie niskiej temperaturze;
- przechowuj żywność w szczelnych opakowaniach, przykrytą, w pomieszczeniach, gdzie nie ma środków chemicznych, takich jak pestycydy, nawozy mineralne;
- przechowuj żywność w suchym, chłodnym miejscu, chroń żywność przed gryzoniami i szkodnikami.

W razie zanieczyszczenia lub zmoczenia powierzchni hermetycznego

opakowania żywności, po usunięciu z opakowania zanieczyszczeń, produkt może być spożyty, jeśli nie wykazuje żadnych zmian.

W każdym przypadku wystąpienia biegunki, wymiotów, podwyższonej temperatury, bólów brzucha i tym podobnych objawów zatrucia pokarmowego – należy niezwłocznie udać się do lekarza. Im szybsza pomoc lekarska, tym szybszy powrót do zdrowia, czasem jest to warunek uratowania życia!

CHOROBY ZAKAŻNE PRZENOSZONE PRZEZ KOMARY W POLSCE

Polska jest krajem, w którym występuje klimat umiarkowany przejściowy. Warunki panujące w tym klimacie (amplituda temperatur oraz wilgotność) są niewystarczające do rozwoju innych gatunków tych owadów, które występują w innych rejonach świata (np. w Afryce, Azji, Ameryce) i tam są przyczyną wielu groźnych dla człowieka chorób zakaźnych (np. malarii, żółtej gorączki, gorączki denga itp.).

W przypadku wystąpienia powodzi i zalania obszarów, z całą pewnością ogromne rozlewiska wód rzecznych będą podlegały długiemu opadaniu, a jako woda stojąca, będą stanowiły miejsca namnażania się komarów. Do rozwoju komarów potrzebna jest bowiem woda.

Mimo tego, obecnie nie ma w Polsce ryzyka zakażenia się żadną groźną chorobą zakaźną przenoszoną przez komary regularnie występujące na naszym terytorium, nawet jeśli ich ilość będzie wielokrotniona w warunkach jakie powstałyby w wyniku ewentualnej powodzi.

Pomimo braku zagrożenia wystąpienia choroby zakaźnej przenoszonej przez komary w Polsce, duże skupiska tych owadów mogą stanowić uciążliwość dla ludzi oraz zwierząt z terenów zalewowych. Dlatego też zaleca się następujące metody ochrony przed komarami:

1. unikanie przebywania na zewnątrz pomieszczeń w porach największej aktywności komarów (poranek i wieczór),
2. stosowanie ubrań z długimi rękawami i nogawkami,
3. stosowanie mechanicznych barier w oknach i drzwiach (siatki na owady lub moskitiery), które będą uniemożliwiać przedostawanie się owadów do domów przez otwarte okna i drzwi,
4. stosowanie dostępnych w sklepach preparatów odstraszających komary.

Środki te dostępne są w różnych postaciach:

- repelenty do stosowania bezpośrednio na ubranie lub skórę – w postaci sprayu, płynu, mleczka, kremu, żelu lub chusteczek,
- elektrofumigator – urządzenie przeznaczone do pomieszczeń; umieszcza się je w gniazdku elektrycznym; do urządzenia podłącza się bądź zbiorniczki z płynem lub płytki nasączone środkiem komarobójczym. Parowanie substancji (płynnej lub z płytek) zapewnia ochronę przez komarami,
- spirale, pałeczki – przeznaczone do użytku na zewnątrz; materiał nasączony jest środkiem komarobójczym, który żarząc się działa

odstraszająco,

- lampa owadobójcza - może być stosowana zarówno w pomieszczeniach jak i na zewnątrz, również w niewielkich pomieszczeniach gospodarskich; zastosowane tu nieszkodliwe dla ludzi i zwierząt promieniowanie UV oraz specjalna siatka rażąca działają komarobójczo,
- środki w postaci płynu do oprysków lub zamgławiania - do użytku na zewnątrz.

INFORMACJA NAJISTOTNIEJSZE ZAGROŻENIA ZE STRONY BIOLOGICZNYCH CZYNNIKÓW CHOROBOTWÓRCZYCH W SYTUACJI WYSTĄPIENIA POWODZI

Jak postępować na wypadek wystąpienia powodzi? - Praktyczne informacje z zakresu bezpieczeństwa zdrowotnego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Woda wodociągowa i studzienna w trakcie powodzi może być zanieczyszczona mikrobiologicznie i chemicznie - może stanowić zagrożenie dla zdrowia. Do spożycia można używać tylko wody z beczkowozów lub wody butelkowanej. Jeśli nie ma takiej możliwości, dopuszcza się spożywanie wody po dwukrotnym przegotowaniu.

Pamiętaj o:

- nieużywaniu wody ze studni przydomowych i wszelkich powierzchniowych zbiorników wodnych do spożycia i innych celów gospodarstwa domowego do czasu uzyskania dwukrotnych pozytywnych wyników badań mikrobiologicznych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne;
- spożywanie i używanie wody tylko z pewnych źródeł (do czasu podania komunikatu przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej o przydatności wody do spożycia z sieci wodociągowej lub dwukrotnym pomyślnym przebadaniu wody studziennej);
- odkażaniu domów i studni przydomowych (po ustąpieniu wód powodziowych).

JAK PRZEPROWADZIĆ DEZYNFEKCJĘ STUDNI KOPANEJ ?

Przed przystąpieniem do dezynfekcji trzeba zmierzyć za pomocą tyczki lub ciężarka na sznurku głębokość wody. Na każdy metr głębokości wody odmierzamy ilość środka dezynfekcyjnego według zasad podanych poniżej. Aby prawidłowo przeprowadzić dezynfekcję wody, należy:

- oczyścić studnię, wyjmując z niej wszystkie zbędne przedmioty, uszczelnić jej wnętrze, wypełniając ubytki w cembrowinie;
- wybrać (odpompować) z niej wodę, wybrać osad z dna;
- do wiadra (10 l) z wodą dodać 2 płaskie łyżeczki wapna chlorowanego i tym płynem wyszorować twardą szczotką cembrowinę, urządzenia do czerpania wody oraz pokrywę studni;
- dno studni wypełnić czystym żwirem grubości co najmniej 10 cm;
- odmierzoną według tabeli ilość wapna chlorowanego dokładnie

rozetrzeć

w wiadrze z niewielką ilością wody (na papkę o konsystencji śmietany);

- po ponownym napełnieniu się studni wodą dopełnić wiadro wodą, rozmieszać, po czym całą zawartość wlać do studni;

- wodę w studni zamieszać tyczką lub przez nabieranie wiadrem czerpanym

i wlewanie z powrotem;

- po 24 godzinach wybierać wodę aż do zaniku zapachu chloru.

CZYM ODKAŻAĆ WODĘ

Średnica studni(cm) ilość na każdy metr głębokości

Wapno chlorowane Podchloryn sodu

80 1 szklanka (150 g) 2 szklanki

90 1,25 szklanki (200 g) 2,5 szklanki

100 1,5 szklanki (250 g) 3 szklanki

110 1,75 szklanki (300 g) 3,5 szklanki

120 2,25 szklanki (350 g) 4,5 szklanki

OSTRZEŻENIA:

- Dezynfekcja wody nie usuwa zanieczyszczeń chemicznych (tylko biologiczne)!
- Duża zawartość związków chemicznych jest niebezpieczna dla zdrowia, podobnie jak zanieczyszczenia bakteriologiczne. Na przykład azotany mogą wywołać u niemowląt sinicę, która przy braku natychmiastowej pomocy lekarskiej bywa śmiertelna. Dlatego wszystkie kobiety ciężarne i niemowlęta powinny korzystać wyłącznie z wody przebadanej i określonej jako „odpowiadająca wymaganiom sanitarnym”;
- Do mycia i dezynfekcji pomieszczeń oraz powierzchni roboczych i miejsc do przygotowywania i przechowywania żywności można stosować wszelkie dostępne środki myjąco-dezynfekujące, jak Domestos, ACE, Clorox, Dezmx. Po dezynfekcji (nie krócej niż 15 minut) powierzchnie należy zmyć wodą przeznaczoną do spożycia. Preparaty stosuje się ściśle według zaleceń producenta zamieszczonych na opakowaniu;
- Środki dezynfekcyjne są szkodliwe dla człowieka. Jeśli dezynfekcję wykonujemy samodzielnie, należy zachować środki ostrożności - podczas prac i po ich zakończeniu trzeba bardzo dobrze wietrzyć dezynfekowane pomieszczenia, chronić drogi oddechowe (na przykład maską z tkaniny) i nakładać rękawice oraz ubrania ochronne. Trzeba przestrzegać wskazanych dawek środków dezynfekcyjnych, stosując się do instrukcji umieszczonych na opakowaniach preparatów;
- Łączenie różnych środków dezynfekcyjnych może prowadzić do zatrucia tymi chemikaliami. Środków chlorowych nie należy stosować z innymi preparatami i można ich używać tylko w pomieszczeniach dobrze wietrzonych!

W pomieszczeniach mieszkalnych nie stosuje się lizolu, wapna chlorowanego, trzeba też ograniczyć stosowanie podchlorynu sodowego.